

ZÁHRADKOVÁ OSADA V UHORSKOM

V roku 1983 bola v Uhorskom, založená Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov ako výsledok iniciatívy niekoľkých občanov z obce. Vykonal sa nábor členov, zvolala sa ustanovujúca členská schôdza, na ktorej sa zvolil výbor ZO SZZ v zložení:

Jozef Kminiak - predseda, členovia výboru - Pavel Baláž, Jozef Krásnik, Milan Sabó a Maria Guzmová. Iniciatívy zakladajúcich členov plne podporil MNV, predstavenstvo JRD s doporučením pre ONV, pre vyčlenenie časti pastvy „Pod Strážou“. Ešte v r. 1983 boli vykonané základné práce na odlesnení, vyklčovaní, vyčistení plochy. Priemerne každý člen odpracoval po 35 hodín. Na jar v r. 1984 od začiatku marca sa previedlo geodetické vymernie záhradok po 3 are, v celkovej rozlohe 1,5 ha - celkom na 48 záhradok. Veľké úsilie výbor vynaložil pri zháňaní, nákupe záhradného pletiva cez 900 bm a cca 300 ks železných stĺpikov. Na ich výrobe sa podieľali p. Baláž, Matúš, Krásnik, Kminiak, Gregor a Gondek. V dňoch 24. 3. - 30. 3. 1984 boli osadené stĺpiky a natiiahnuté pletivo na ohradenie záhradkovej osady. Začiatkom apríla väčšina členov už poorala a posadila prvýkrát svoje záhradky. V priebehu jesene a na jar 1985 vysadili aj ovocné stromky. Bola upravená aj prístupová cesta stredom záhradkovej osady, na čom má hlavnú zásluhu P. Guzma. Na jeseň 1984 bola vytvorená stavebná komisia, vedená J. Gregorom. Jej

úlohou bolo doriešenie majetkovo - právneho postavenia vyňatia časti pôdy pod záhradné chatky, vyriešenie stavebných povolení, výber a zhotovenie projektovej dokumentácie pre výstavbu chat. Priemerne bolo vr. 1984 odpracovaných na spoločných brigádach po 75 hodín. Vypracoval sa a schválil Osadový poriadok. Vytvorenie a vybudovanie ZO nebolo ľahkou a jednoduchou záležitosťou.

Len neobvyklé, neúnavné organizátorské úsilie a mnohé individuálne jednania predsedu stavebnej komisie na rôznych odboroch ONV, zvlášť poľnohospodárskeho a odboru výstavby, útvaru hlavného architekta aj geodézie. Vysoko oceňujeme aktívnu po moc a veľkú pružnosť MNV, vedenia JRD, ktoré ochotne vyšlo v ústrety našim zakladajúcim členom pri vytváraní Záhradkovej osady. Definitívne rozhodnutie o povolení vyňatia pôdy z pôdneho fondu, výšky úhrady a povolenie pre výstavbu záhradných chat bolo prijaté na výjazdovom zasadaní ONV, priamo pri vodnej nádrži, iniciované našou Základnou organizáciou Slovenského zväzu záhradkárov a hlavným príčinením MNV na jar 1985. Napriek tomu vyňatie pôdy, schvaľovacia procedúra dokumentácie, projektov chat, stavebné povolenia bolo úplnou kalváriou obštrukcií a prekážok od jesene 1984 do leta 1985.

Na jar r. 1985 bolo položené vodovodné potrubie, vykopaná studňa a záchytná nádrž vytekajúcej vody pod studňou, potrebná k prečerpávaniu vody do vodovodného rezervoára a zavlažovaniu. V marci 1985 bolo vysadených 300 ks sadeníc kanadskej Duglasky, strieborného smreka, jedle a jarabiny na prilahly svah, nad cestou k vodnej nádrži, ako ochranný zelený pas proti vysychajúcim vetrom, a aj pre skultúrnenie okolia záhradkovej osady. Paradoxom bolo, keď v r. 1990 vyše 30 krásnych skoro 2 m vysokých Duglasiek vyrúbali pracovníci SSE, údajne pre blízkosť pod vedením vysokého napätia. Mnoho stromkov však v priebehu r. 1986 - 1990 bolo zničených aj našimi členmi nezmyselným jarným vypaľovaním suchej trávy.

V priebehu roku 1985 bola zahájená individuálna výstavba záhradných chat. Koncom júla bola už vybudovaná prvá chata J. Gregora. V rokoch 1986 - 1993 pokračovala individuálna výstavba chat. V roku 1986 bol v základoch postavený aj vodný rezervoár. Bol položený aj podzemný kábel k rozvodu elektrickej energie, r.1988 aj rozvodné prípojky k jednotlivým chatám. V podstate bolo vybudovaných už 41 záhradkových chat, slúžiacich na relaxáciu, odpočinok aj rodinnú rekreáciu našich záhradkárov.

V rokoch 1987 - 1992 však postupne ochabovala organizátorská práca výboru, ale aj členov Záhradkárskej organizácie.

Citeľne poklesla aj spoločná pracovná aktivita a záujem pokračovať v spoločnom zveľaďovaní záhradkovej osady, ako aj osobná zodpovednosť členov za plnenie „Poriadku záhradkovej osady“, povinností a záväzkov našej organizácie voči obci aj RD, ktorí veľmi účinne pomáhali a podporovali vytvorenie záhradkovej osady. Preto sa aj pripojenie vodovodu predĺžilo až na 6 rokov.

Záhradková osada je výhodne položená na chránenom privrátenom svahu pastvy „Stráže“, pod cestou po okraj lúk „Pod Strážou“ a Lazinami. Je obrátená na juh. Napriek pochybnostiam a obavám sa darí dobre pestovaniu hrozna, chýlostivých marhúľ a broskýň, rôznej zelenine a ovociu. Vážnejšie škody hlavne na ovocných stromkoch každoročne spôsobujú hraboše.

Na ploche 1,5 ha bývalej zarastenej krovinatej, chudobnej pastve, vznikla kultúrna záhradková osada, vďaka pracovnej obetavosti záhradkárov, umožňujúca relax a odpočinok. Výhodne na ňu nadväzuje rekreačný areál pri vodnej nádrži a blízke rozľahlé lesy a lúky.